

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) numai 100 Lei pe an.
„Foaia Interesantă“ (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foaie pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoarei).

Un sfat

pentru alegători.

Iubiți alegători! Au început să dea aproape navală asupra satelor, și mai ales de aci încolo vor navală, automobilele cari vă aduc peștorii de deputație, de senatorie. O să vă fînă vorbiri mari, înflăcărate, o să vă promită (făgăduiască) să vă adună și stelele de pe cer și să dau la fiecare câte una 'n pălărie sau la fete în păr.

După ce îi veți fi ascultat pe toți, vă rugăm, în numele norocului copiilor vostri, pe cari îi aștepta zile urite în țara asta, — să le puneți în treabă:

— Dar cu Jidanii cum rămânem, domnule ori domnilor?

Și de vă vor spune vorbe răsvicite, că: uite, frate, om face noi ce-om putea, dar n'o putem spune pe față, că-s primejdioși, ne strîng cu străindătatea, le suntem datori mult și ne-ar mai trebui bani dela ei, că numai ei îi au, — pe această să-i respingeți dintre voi ca pe niște lași și fricoși, cari poartă bucurios jugul robiei, și vreau să vă învețe și pe voi a-l purta!

Cinstiți cu încrederea voastră, cu votul vostru, pe aceia, cari vor spune hotărît și românește, că: Da, voim și vom sprijini în sfatul țării, pe acei cari vor să ne scape țara de robia evreiască!

Ziua de 29 April

este în care se statoresc în Comitetul Central (conducător) dela București al „Ligii Apărării Naț. Creșt.“, listele de candidare ale Ligii. Conducerea Ligii are de gând să pună liste în toate județele. Știm noi, credincioșii Ligii, că nu vom avea încă cu noi tot poporul, căci mulți sunt în sialul lui cărturarilor cari, fie că nici nu cunosc mișcarea, fie că rivnesc mai bucuros un folos pipăit pe care îl pot avea îndată, ca un grăunte, dacă sprijinesc alte partide politice mai „practice“, — și acela abiat și poporul spre strunga spre care el se trag, ca să mulgă sau să îl mulgă, —

totuși Liga pune listele sale în toate județele, cu oamenii pe cari li va găsi cu inimă bună pentru ca și ridice prin această, printre steagurile celorlalte partide, un steag nou: steagul cel mai curat, cel mai nepătat, pe care scripește sufletul românesc și creștinismul cel mai neprihănit!

Nu vă prea legați cuvântul vostru, frați Români și creștini, de celelalte partide. Așteptați să vedeți unde se înalță, prin candidare, steagul „Ligii Ap. N. Creștine“ și adunați-vă în tăcere în jurul lui, cinstiți-l cu votul vostru, — spre binele copiilor voștri!

Din viața Partidelor.

Între Partidul Național și cel Țărănesc

s'a încercat de nou o contopire, care să facă din două unul, — dar nu s'a putut. Partidul Țărănesc, văzînd cum s'a destrămat și împușinat Partidul Național, și-a ridicat nasul sus față de soțul de luptă de ieri, și a spus, că — nu mai e vreme de pregătire o contopire (fuziune), — dar se învoește la altceva: la o conlucrare în alegeri, anume: se lasă voie organizațiilor locale (pe județe) ca să pună liste împreună, înănd înțelegere între ele. Adecă unde țăraniștii vor fi poși de naționaliști, să întocmească liste la oaltă, să se adune conducătorii județenilor al amânduor partidelor, să cerce a statori o listă la oaltă. Dacă se înțeleg, bine, dacă nu, se supun unui sfat hotărîtor, zis comisia de „arbitri“. Dacă nici cu hotărîrea acestora nu sunt mulțumiți, atunci se lasă cuvântul hotărîtor ca instanță din urmă, dlui Iuliu Maniu pentru Ardeal, Bănat, Crișana, iar dlui Mihailache pentru toate celelalte părți de țară: Vechiul Regat întreg, Basarabia și Bucovina! Așa că dreptul dlui Maniu de-a avea cuvânt hotărîtor, s'a restrîns la Ardeal, iar încolo, pe cuprîns îndoit de mare, hotărăște cuvântul lui Mihailache (cum îl susține Stere dela spate).

Iar pentru ca înțelegerea să meargă mai repede, au fost chemați telegrafic la București președinții organizațiilor din Ardeal, ca acolo până Mercuri (28 April) să statorească listele de candidați sub ochii arbitrilor celor din urmă. Până la încheerea folii nu se mai cunosc încă listele și amestecarea din ele.

— Partidul Poporului (Averescu-Goga), a luat măsurile întinse pentru a pași în alegeri cu puteri însemnate. Cum „puterea“ are totdeauna lipiciul ei, a izbucnit a atrage pe partea sa foarte mulți dintre cei cari până ieri îl neau la Partidul Național sau la liberali. Dar nu s'a mulțumit a atrage numai dintre Români pe câți erau clătînătorii sau chiar „stilpi“ de partid, ci a luat atingere cu neamurile minoritare

(streine) din țară, cari și ele stau cu gura căscată doară le strigă cineva la licitație... Cine dă mai mult pe pielea lor? Iar mai mult ca guvernul cine poate să dea?

Așa guvernul a cumpărat pe Unguri, spunînd că le dă 16 locuri de deputați și 8 de senatori. Acum va avea sprijinul lor. Și doar numai înainte cu 2 luni, vitez-ii de el, merșeră cu — liberalii, și o parte cu partidul național, în alegerile comunale. Azi sunt cu al treilea amorez.

Sașii au stat și în vremea Ungurilor, stau și azi în a Românilor, — marfă de licitare, la îndemâna ori-cărui guvern care va da ceva pe el. Și cum guvernul Averescu se știa și el slab în țară, n'a trecut cu vederea nici mâna de Sași, și le a spus că le dă și lor 11 scaune de deputați, — anume: 5 în Ardeal (Sașilor), 4 în Bănat (Șvabilor), 1 în Bucovina și 1 în Basarabia.

Iar acum Generalul Averescu e dus în Basarabia, să cerce a se pune bine și cu acest cap de țară. A plecat de Duminecă și va sta pe-acolo săptămîna asta întrăgă. Spune că vrea să asculte el însuși plînsurile locuitorilor din această provincie (parte de țară), ca să cerce a lecui ne-mulțumirea lor. Lucru mare și greu, să împaci capra cu varza. Căci aci Rușii și Bulgarii și Găgăuții și mai ales stupul de viespi: evreii, sunt numai cu trupul aci în țară, cu inima și cu sufletul lor crunt, sunt în brațele bolșevicilor, pe cari i-ar dorii ori-cînd dincoace, sau Basarabia dincolo, la ei! Ce ar putea promite făgădui dl General Averescu acestor oameni, pentru a câștiga dragostea tuturor? De va da drept poporului românesc, pentru ce l'am aplaudat și slăvi cu toții, — pune foc pe pielea tuturor celorlalți răi și miși! De le va face acestora pe plac, amărăște în chip fîrîsc pe frații noștri Moldoveni, și așa acru în suflet de multe ne-mulțumiri ce îndură.

Tare nec-teamă că, — povăluit de cei câțiva miniștri Jidoviști ce are în jurul dsale, ca I. Petrovici, Cudaibu și alții, va țeta la țarg cu Jidovimea din Basarabia și o să-l facă și acelela îngădunțe mai umiltoare și mai rușinoase ca cele făcute Ungurilor și Sașilor. De-o va face aceasta, vom avea o mare desamăgire, pe care nu ne-am dorii nici nouă, nici neamului nostru, care ierăși a dat un credit deștul de mare Generalului, pe urma faptului că a luat în jurul dsale oameni noi, nepătați și cu bun nume românesc, din Ardeal. De se va da în coate și cu Jidanii, își va strica și aleși, și va întinca și bunul nume al noilor săi

colaborateri cari nu au avut putere a-l face să nu se scufunde în mlaștina neamurilor streine, sau macar în cea mai urită, mai infectă, mai cu duhoare înecăcioasă dintre ele, în cea jidovească!

Așteptăm cu luare aminte încordată sfârșitul călătoriei Generalului în Basarabia.

— Bulgarilor din Cadrilater, le-a dat 5 locuri.

— De pe acum se aud glasuri de nemișțamire, căci noul guvern prea s'a pus la dărunit locuri streinilor în sfatul țării. Pîn'acum Sașii, cu Ungurii, cu Bulgarii, cu Jidanii toți abia aveau vre-o 5-6 deputați. Noul guvern le dă vre-o 32, afară de Jidanii, cari încă nu știm câți vor fi luați de guvern pe listele sale. Dar vor fi, — spre răul guvernului. — Cu deputați și senatori cu tot, guvernul deschide ușa la vre-o 60 de streini în parlament, — ceea ce e mare greșală, — despre care vom mai vorbi!

„Liberalii“

tac și se pregătesc și ei de „luptă“. Își pun candidații în toate județele, pentru a și aduna așa, din țară, toate voturile partizanilor lor, de colo mai mulți, de colo mai puțini, cari la oaltă dau totuși o sumă bunicecă, pe temelul căreia li se vor veni și lor atâtea scaune de deputați, — câte s'au învoit înainte în taină cu Averescanii, cu cari sunt înțeleși...

Peste toate zbaterile interesate, lacome de bunățate găsite aci îndată naintea picioarelor, — se înalță luminoasă politica dusă de

„Liga Ap. Naț. Creștine“

care ridică, în mijlocul acestor valuri tulburi de lupte de partid, steagul ei curat, ne-umbrînt de nici un nor strein, de nici o înfrățire cu dușmanii ascunși sau pe față ai țării și neamului!

Cel-ce înțeleg, și simt, ce va să zică această înalțare de steag al mîndriei naționale, față de celelalte cari își pleacă steagurile înaintea vrășmașului pentru a-l câștiga „grația“, „bunăvoința“, „sprijinul“ (cum? sprijin strein își trebuiește țle Române în Țara Românească?), — acestora nu le va fi greu a lua o hotărîre, că cu cine anume să meargă în bătălia asta a alegerilor!

Adunare la Sibiu.

Cel cari urmează pe dl Goldiș, Lupaș și soții, au conchemat pe 2 Mai la Sibiu un Congres al lor, cărui în spun Congres tot al Partidului Na-

țional, latură condusă de dl Goldiș și soții. Convocarea noului Congres e iscălită de dl V. Goldiș, Dr. I. Lupaș, Ioan I. Lăpedatu, Dr. Silviu Dragomir și Dr. Victor Moldovan. Dănișii spun, că în Partidul Național e veche și mare nemulțumirea cu conducerea Partidului, așa cum el a fost condus de dl Iuliu Maniu și soții, și dănișii nu au părăsit Partidul însuși, ci Conducerea lui cea nenorocită, care l'a dus din greșeli în greșeli (cum îl conduce și azi când îl acțiază de pulpana „țărâniștilor“ lui Stere și Lupu!).

De aceea cei 5 capi al înțelegerii cu averescanii, chiamă la Sibiu la sfat pe toți membrii Partidului Național cel nemișțamit cu vechea conducere stângace, spre a urma una mai isteată.

Asta spun convocătorii că e rostul adunării dela Sibiu. Lumea privește în încordată luare aminte spre această adunare.

Rupturi multe din Partid.

Știrea că Partidul Național a legat acum ortăcie, fie și numai pentru alegeri, cu țăraniștii conduși din întunec de florosul Față-neagră zis și Stere și de bolșevicul Dr. Lupu, — face ca și din cei cari aveau de gând să rămână credincioși Partidului Național în zilele lui grele de azi, — să-l părăsască! Prin această unire cu Față-neagră, conducerea Partidului Național a dat o nouă dovadă că nu cunoaște bunele simțăminte ale poporului nostru și s'a depărtat de nou de calea dreaptă și cu adevărat națională care-i place acestui popor.

Ca urmare se fac rupturi mari dela vechea conducere și trecere la Averescanii sau la grupul Goldiș-Lupaș. Ca pilde mult grăitoare pomenim, că însuși fratele dlui Dr. Valda a trecut la Averescanii, apoi un nepot al său, avocat; iar aci în jurul nostru vedem trecuți la grupul Goldiș sau de-adeptul la Averescanii, pe protopopul Gorun dela Geoagiu, Ios. Morariu dela Dobra, I. Simu dela Sebeș, apoi dintre mirenii, afară de Dr. Câmpăneș ajuns Prefect, vedem trecuți pe Dr. Tătar (Deva), Dr. Glava, Dr. Popovici și alții. — Incolo în țară la fel.

MAI NOU

Un ziar din Arad aduce știrea că guvernul nu a încheiat înțelegere cu Evreii, înăl pentru că nu a voit să închee cu ei o „înțelegere politică“, cum închel cu un popor ce locuiește într-o parte a țării adunat la oaltă, dar și pentru că Evreii își cereau locuri prea multe în parlament. Căci și altfel ei au câștigat oameni de-ai lor pe listele Partidului Poporului în Bucovina (și vor mai avea în Basarabia...) Adecă fiindcă și ridicaseră nasul prea sus, nu s'a făcut „înțelegerea“ cu ei, — dar de scuturat, tot nu l'a scuturat de tot de pe trupul său.

Acum să l vezi că fug toți în cojocul țărâniștilor, — unde și așa sunt ca la ei acasă.

Dela „Liga Apărării Naț. Creștine“.

Turneul dlui prof. A. C. Cuza în județul Caraș.

Să știe că dl prof. A. C. Cuza a început să cutreere țara în lung și în lat, pentru ca să-și facă cunoscut tuturor românii și prin grai viu lupta, care o duce contra românii jidoviști și a jidanilor. După adunarea mareșă ținută în Lugoj, dl prof. A. C. Cuza, însoțit de col. Nicolae, Dr. Răuș, Dr. Maxim Radovan, Al. Țăranu și Dr. Sever Jianu, pășeste pe teritoriul județului Caraș.

Cea dintâi adunare a ținut-o în regiunea minieră: Anina, unde mul de muncitori și-au lăsat lucrul (șita) să asculte pe marele luptător al neamului. După adunare, mul de muncitori au părăsit sindicatul internațional și scris în L. A. N. C. De aci a plecat dl A. C. Cuza la Oravița, unde au fost primiți de fruntașii organizației județene, mulți intelectuali și corul Oraviței române. A fost găzduit la dl inv. N. Vasile. A doua zi a mers la Cacova. În drum l-au ieșit în cale călăreții din comuna Tivvanul Mic, cari apoi l-au însoțit până în Cacova, unde l-au așteptat mai multe coruri și fanfare din toate comunele învecinate. S-au sfințit steagurile Vărădiei, Comoriștei, Forotic, Tivvanul Mic, de către harnicii preoți Mitrofan Clorei, Oiarin, Dabiciu. După masă a ținut o mare intrunire la Răcăjdia, unde era să se sfințească mai multe steaguri de ale L. A. N. C., Protopopul Manteanu (liberal) a fugit de-acasă, încuind ușile bisericii. Poporul l-a răsplătit cu huiduieli. Seara s'a reîntors la Oravița. Membrii Ligii au dat în onoarea distinsului oaspe un bachel, la care au participat toți bunii români, fără considerare la partid. A ridicat paharul în sănătatea familiei regale dl N. Vasile, apoi a mai vorbit dl prof. C. Nedelcu și alții. În ziua următoare, în marel biserică din Oravița, protopopul Musta V. a sfințit steagurile rămase din Răcăjdia și ale altor comune. La aceasta adunare a luat parte tot ce a avut Oravița mai bun, chiar și femeile au participat într'un număr destul de mare.

Dl prof. A. C. Cuza au plecat cu cele mai frumoase impresii din acest oraș spre Reșița. În drumul său a trecut prin cele dintâi comune din Banat cari au intrat în L. A. N. C. Jurjoaia, Goruța și Gârliște. Cu toate că a fost zi de lucru, țărani nostri și-au lăsat lucrul la o parte, ca să vadă și audă pe marele luptător al neamului. Călăreții din comuna Goruța în costum național, arcul de triumf, vorbirea plină de înțelepciune a dl preot Lazăr, au dat dovadă că-și iubesc idealul lor, pe A. C. Cuza, mai presus de toate. Această adunare din comuna Goruța formată din sufletele curate al jurjuenilor și a gorulenilor, a fost una din cele mai frumoase zile ale turneului său. În ziua următoare trebuia să se oprească la Reșița, dar autoritățile noastre l-au oprit ca să țină adunare, din cauză că muncitorii erau în grevă. În aceeași zi a mai ținut adunare în Călnic, Vaslova și Berzovia.

Cu aceste trei adunări, dl prof. Cuza și-a terminat turneul său pe teritoriul frumos a județului Caraș. I. R.

La Gălgău. În 22 Aprilie dl Profesor I. C. Cătuneanu însoțit de dl protopop Costea

din Gherla, de dl St. Peneș și de studenții D. Ivan și M. Serbu, s'au dus în comuna Gălgău (jud. Someș) unde se ținea târgul mare, pentru a ține adunarea anunțată la timp de studenții Mureșan, Coste și Mica. — Toată țărânlimea era dornică să audă cuvântul adevărului — și pe la orele 11/2 s'au adunat în curtea școlii în jurul a două steaguri ale Ligii. Ființa de față în comună a comisariului Regal Maloruț Aramă din Cluj, a Prim-pretorului Răuș și a o mulțime de jandarmi, erau semne, că adunarea va întâmplina greutăți. — Când lumea era adunată și delegații Ligii A. N. C. voiau să înceapă cuvântările, — se înfașșează șeful postului de jandarmi și spune, că dacă nu avem permisiune (involve) în scris dela Prefectură pentru ținerea adunării, — are ordin să împrăștie adunarea. — Permisivul a fost cerut și promisă de prefect, dar n'a fost încuviințată. — Dl protopop Costea a spus mulțimei că adunarea este oprită, deci să se împrăștie în liniște și ordine. — Toată lumea era scârbită de această opreliște, și cu atât mai hotărâți să urmeze pe apostolii Ligii Apărării Naționale Creștine. — S'a împărțit manifeste și cărți oamenilor adunați.

La Uioara.

În ziua Statul George, dl Profesor I. C. Cătuneanu însoțit de Dl Dr. Amos Francu, St. Peneș, Dr. Pascu și de 4 studenți, s'au dus la Uioara. În gară mulțime de lume în frunte cu steagul tricolor aștepta sosirea solilor „Ligii“ A. N. C. — Un car împodobit cu cetină de brad, tras de 6 boi albi, a dus pe cei așteptați, la locul adunării, în promenada de sus a orașului. — Peste 1500 de suflete băteau în pepturile măreței adunări. Dl Vasinca a deschis adunarea propunând președinte pe dl Dr. Amos Francu, care salută adunarea cu cuvintele „Christos a înviat“, apoi spune pe scurt că rosturile acestei „Ligii“ creștine, l-au atras din nou și pe d-șii în valorile zbuciumate ale luptei — și încheie prin Români Mureșeni să se înșiriască sub steagurile Ligii A. N. C. care vrea să curățască țara de o mare plagă, vrea să cerceteze cum s'a îndeplinit reforma agrară, veghind ca pământul și pădurile să fie ale Românilor. După cuvântul dlui St. Peneș, — care arată cât de mult ne-au năpădit jidanii încât tot la 7 români avem un jidan, că ne-au împănăt orașele și satele cu cârciumele lor, cu prăvăliile și cu atelierele lor, că ne-au luat toate pădurile și acum vreau să ne lee și pământul, și toate scaunele oamenilor de știință și de conducere a țării, când apoi România va fi a doua Indee!

Se dă cuvântul dlui Dr. Pascu, care în cuvinte simple aduce salutul Studenților Români — acelei studențimi care acum 4 ani a început mișcarea antisemită pentru care i-dee a suferit închiisoare, bătăi și multă prigoniri; — arată că jidanii au năpădit Universitățile românești, așa de mult, că Români nu mai încăpeau de ei. — Chiamă deci lupta desrobirei pe toți Români de bine.

Urmează apoi dl prof. Cătuneanu, primit de adunare cu nesfârșite ovațiuni. D-șii arată trecutul dlui Dr. Amos Francu, luptele duse de d-șii în deosebire întru apărarea Moșilor contra cotropirei jidănești. — Arată mal departe întreg abuciumul Națiunii Românești până la Unire, — arată primejdia cea mare jidănească, că toate partidele politice, fără deosebire, o-

protesc jidani într'ăusele, dându-le dreptari de tot felul. Așa apoi ne amenință secătuiră neamului și pețrea noastră ca neam. De aceea s'a ridicat Liga Apărării Naționale Creștine sub președinția dlui prof. A. C. Cuza — și cu deviza: „Hristos, Regele și Națiunea“. Ea voește să înlăture aceasta primejdie.

În apoi cuvânt țărânul Ioan Ștanciu din Șpanlaca, care în numele poporului mulțumește domnilor dela Ligă pentru frumoasele învățături, îndeamnă poporul la unire în jurul Ligii și făgăduiește că ver sprizii Ligă votând cu lista aceasta — de-oarece plugarul Român voește ca România să fie a Românilor.

Dl Dr. Francu mulțumește Ulorenilor pentru frumoasa primire, — îi îndeamnă la luptă pentru Ligă, și închide adunarea.

Jidanii au bătut pe un German creștin la Uioara.

— Ei ne dau pilda. —

După adunarea Ligii, la care a vorbit dl prof. Cătuneanu și soții în Uioara, la 23 Aprilie, — dl I. Aschenbrenner, un comerciant sas de aici, mergând seara spre casă cu soția și 2 fiice, a fost atacat la un colț de uliță și bătut până la sânge de 2 jidani, pentru că și dânsul a fost la adunarea Ligii, unde a ascultat adevărurile ce s'au spus acolo despre jidanii.

Iaca ce pildă ne dau acești ticăloși!

Sfințirea dela Nadăș.

Duminecă, în 25 Aprilie, Români din Nadăș (județ. Arad) și-au sfințit steagul ce și-au făcut, după ce aproape tot satul s'a înscris în Ligă. Părintele Popovici a făcut sfințirea și zeci de credincioși au adus daruri și jertfe pentru sufletele răposăților lor, îndeosebi familii cari au avut și răposăți în războiu, așa dar luptătorii, precum luptătorii sunt și cei ce se înșirue sub nou sfințitul steag. Părintele Popovici a arătat apoi rostul sfințirii și înțelesul noului steag, și a dat cuvânt trimisului Regional Arad a Ligii, dl Prof. Pan, care a ținut poporului o luminată vorbire despre Ligă, despre lupta la care a pornit și despre folosul ce va aduce neamului nostru o izbândă în această luptă. — A vorbit apoi preotul I. Moța, mers anume dela Oraștie, la stăruințele oamenilor de acolo. A desfășurat programul Ligii, țelurile de competență spre care ea năzuește, și a îndemnat poporul a sta credincios pe lângă Ligă, spre binele său și al fiilor său.

Tot poporul s'a arătat foarte gata a urma Ligă și pe luptătorii ei.

— În Bazad (jud. Timiș) s'a organizat „Liga“, înscrinduse 48 de membri, alegându-și comitet comunal și luând jurământul dela membri. Președinte a primit să fie părintele Nic. Popa, vicepreșed. Petru Toroc, secretar Ion Toroc, casier Miha Bontea și 5 membri în comitet.

Cinste lor! Cei mulți să-l urmeze!

Curg bărfolile.

— O desmințiro. —

În ziarul „Alba-Iulia“ Nr. 17 din 25 April, pe pag. 3, sub semnătura „Iov“, cetesc în articolul „Cuștiștii“ — despre sfințirea steagurilor Ligii A. N. C. în Ighiu și Bucerde-Vinoasă, următoarele:

„Simpaticii noștri jidanofobi (mâncători de jidani) de azi, cari sculpă, bat, alungă pe jidani, tă-

indu-le barba cu brișca, dar așa pe la spate, vârbă bucuros mânușele în posunatul jidanilor“. — „Tare mi l teamă, că și antisemitismul acesta, să face cu bani jidovești și alt scop urmărește“. — „Până atunci o mică întrebare: cine finanțază volagele (cine ține cu bani călătorii) aceste multe în întreagă țara? Pentru-că nici în rai nu poți merge fără bani...“

La cele de mai sus răspund, pentru că se cere un răspuns, și pentru că mă simt dator să-l dau, în următoarele: În 6 April, a treia zi de Paști, subsemnatul și dl Col. Seb. Brândușa, solii Ligii Apăr. Naț. Creștine Regionale Cluj, ne-am dus la Ighiu și la Bucerde-vinoasă de am sfințit steagurile acelor comune. Am vorbit poporului adunat despre primejdia evreiască, am luat jurământul și am înscris membrii anunțați. Călătoria noastră ne-a privit pe fiecare personal, deci suntem ținți cu bani din munca și agoniseala noastră proprie, jertfind pentru luminarea poporului și răspândirea ideii pentru scuturarea jugului economic jidănesc ce-l purtăm azi. — Acesta este adevărul.

Celelalte, ca vorbele cu sculpatul, bătaia, tălerea bărbilor cu brișca și băgatul mânărilor în posunare jidovești, sunt poate îndelețniciri de ale scriitorului Iov, — pentru că fiecare om judecă pe alți pornind dela însușirile sale. Noi nu ne îndelețnicim cu astfel de meșteșuguri.

Cluj, la 24 Aprilie 1926.
Cu toată stima
Stefan Peneș.

Pentru „Căminul Cultural Creștin“.

(Casa Studenților).
Tot mai sunt oameni cu simțire bună, cari nu a uitat de frumoasa lucrare începută de studenții la Iași, — și-l trimt din când în când daruri.

Așa am primit dela Tinerimea Română din Mihaleni și jur (lângă Brad, jud. Hunedoară) Lei 1100 pentru Căminul dela Iași, adunați de cinstita tinerime la o producție de Paști. Anume: în Lunia Paștilor domnișoarele H. Bedea, E. Marcu și M. Bedea, apoi studenții T. Bedea, V. Ștanciu și alții, ajutați de vrednicul preot I. Birău și săteanul Candia Marcu din Baceș, au jucat o piesă teatrală, au recitat câteva poezii și au arătat în o vorbire primejdia năvalei streinilor peste noi — împotriva căreia se zidește Căminul Cultural la Iași. Din acest prilej și la aceste patriotice îndemnuri, au dăruit cu dragă inimă pentru „Cămin“:

Câte 100 Lei: I. Birău, preot, R. Narița, notar, Avr. Ciocan, N. Marcu, I. Kamarcik; — E. Ștevan 60 Lei, Avr. Marcu, 40 Lei, — iar câte 20 Lei: Candia Marcu, N. Marcu, I. Marcu, Primarul com, I. Vădulescu, Dicin și G. Cristea, — de tot 1100 Lei.

Din Bala (Moldova) ne-a trimis dl Ioan Dună, un zelos cetitor și răspânditor al folilor noastre acolo, — suma de Lei 255 adunați în preajma sfințelor sărbătorii ale Paștilor dela următorii:

Oh. Onișor, învățator în comuna Bala 50 Lei, I. Dună 50 Lei. Oh. Țărlea 50 Lei, Oh. Popovici 50 Lei, Panalt Candianis, 25 Lei, I. Popa 20 Lei și Vas. Bujorean 10 Lei, toți de pe Moșia Bala.

La nunta d-șoarei Anuța Paian cu d. Dumitru Jurca, m. pantofar Oraștie, la indemnul inimosului vornic Ioșif David, s'au adunat dela nuntași 145 Lei

pentru Cămin, cari ni s'au adus pentru adaus la celelalte dăruiri. Dece Dzeu noroc tinerii perechi care a legat o faptă frumoasă de ziua cea mai scumpă a lor!

— Dl Gherasim Mariș din orașul american Lafayette, Colorado, America, trimițând abonament la fol pe anul de față, a trimis și 50 Lei dar pentru Cămin.

— Tot din America ne-a venit dela cinstitul nostru frate Nik Opincariu, de fel din Sebuzsășesc, acum în Girard, Ohio, suma de Lei 4400 (20 dolari) dăruiri de d-șii pentru Cămin, — însoțindu-și darul de cuvinte frumoase ca acestea:

„Doresc dela Dzeu, ca munca d-voastră să dea roadele cele mai bune și mai sănătoase, în folosul neamului nostru român-creștinesc!“

„Totodată doresc, ca acel Cămin să ajungă a fi o armă din cele mai temute, care fără cruțare să lovească în toți aceia, cari cu vicleniile lor afarisite, ceardă a ne fi poruncitori în casele noastre și a ne apăsa jugul lor pe gât, — buvor să se facă stăpâni pe ce avem mai scump și mai iubit: pe pământul românesc!“

Răspundem: Ne vom sili, frate Opincariu, ca să nu-l lăsăm să ajungă acele zile! Și pentru a izbui, nu ne trebuie decât dreapta înțelegere de poporului nostru, că spre ce țintă mergem, și atunci să ne deă tot spriziiul său! Iaca acum ar avea acest popor un prilej: Să sprizinească cu votul său, dat în taină, pe dorșii Ligii pentru întrarea în Parlament. Să voteze pe ei ca să intre cât mai mulți acolo, — spre a grăbi sosirea cu o zi mal curând a vremilor bune ce l-le dorești și dă și noi!

De tot azi . . . Lei 5.950—
Din Nr. 15 . . . „ „ 192785—
De tot la „Lib.“ Lei-198735—

† Ilie Dobrotă.

Nu ne vine să credem că trebuie să scriem aceste știri. Când Vineri după Paști se știa că veșosi la Oraștie dl prof. A. C. Cuza, iată că vedem prin oraș pe tinerul înalt, voinic, Ilie Dobrotă, elev pe clasa a VIII la Liceul din Odorheiu. E fiul fostului preot Dobrotă din Polana Sibului. Anul trecut și mai înainte, a fost la Liceul nostru din Oraștie, și era conducătorul „Făței de Cruce“ a elevilor, frățel prin care își legau sufletele lor curate, de sufletele fraților lor mai mari, a studenților universitari din mișcarea națională. Iși făcuseră și steag cu svastică pe el, și Ilie Dobrotă, custodele (pătrătorul) steagului, dărmăa această semn al arzătorului naționalism și al curatului creștinism în casă. Era neobosit sjiător în munca de propagandă națională creștină, pe care o îndrumau frații lor mai mari, studenții universitari dela Oraștie, în ajunul Procesoșului Codreanu, și a celorlalte procese naționale politice, — că fără a-și neglija cartea, pe care o învăța cu sărg și seriozitate, îl iubeau și-l prețuia foarte, căci l-au cunoscut, nu numai pentru aceste simțăminte naționale creștine ale sale, ci și pentru cărea sa plăcută, de tiner foarte modest și foarte cinstit. Pentru zător la ori-ce muncă, încercarea un tiner bând, zăbitor și bunătate celor din jurul său, și ca o față mare. Ne-a părut că de rău că a trebuit să plece din orașul nostru, pentru-că 2 prieteni sorii, necunosându-l, se vede temelnic, nu au știut prețel elev atât de bun, ci l-au pedre-

taft, chiar prigoni. El a tacut, a suferit și - a plecat.

Când a auzit că pe Sâmbătă a Pașii dl prof. Cuza vine în Oraștie, la încă de Vineri...

Ce bucurie pe însuflețitul tiner că chiar la el s'a oprit automobilul mult așteptat și dânsul...

A doua zi a plecat spre Orhel, la Liceu. Cum era cam săracuț îmbrăcat...

Mare ni-a fost și ne e durerea pe urma acestei întâmplări, căci nu a plecat dintre noi un suflet de rând...

A fost înmormântat cu cinste în Sighișoara. L'au petrecut la mormânt zdrobiți de durere: frații și surorile sale...

D-zeu să-l odihnească cu cei aleși ai săi...

Alegerile vor avea loc: în 25 Maiu cele de deputați, în 28 Maiu de Senatori.

„Ocrotirea copilului”

Sau cea mai nouă formulă, foarte isteață și foarte primejdiosă, iscodită de Evrei pentru a stica de cap rânduile viltiare de oameni creștini.

„Ințelepții Stonului”, adică comitetul tainut și nevăzut al mișcării mari de zăpăcire a neamurilor creștine...

Cel mai nou mijloc de a stica de cap neamurile creștine e următorul: S'a suflat în urechi din Liga Minclionilor...

Au purces isteții Iscoditori de acolo, că sufletele s'nt crescute azi prea dârze, nesuferitoare (șoviniste), lacome, răzbunătoare...

De aceea se vestește mai nou, că Comisia încredințată cu pregătirea planului de îndrumări, cari să fie întărite de Liga Perclunilor...

În plan sunt cuprinse câte îndrumări toate, începând cu purtarea de grijă a copilului dela naștere până e măricel, făcău...

nu e lipsă să li-se mai vorbească copillor, căci atunci ei nu se pot împăca cu trimșiți d'uhului rău...

E și „Ocrotirea Copilului” un așezământ viclean și dușman neamurilor creștine, ca și „Liga Omului”...

Na se vor da acele îndrumări nici unul copil de jidan, numai scurt văzătorilor creștini!

NOUȚĂȚI

Păcatele să răzbună. Din Olorhei vin știri urâte: La primăria de acolo, sub guvernul liberal, se făceau multe lucruri slabe...

La poștă tot așa. Incepându se acum 3 săptămâni o cercetare aspră, subșeful Fröhlich Peter...

Cetți numdrul vlttor

al foii „Libertatea”, care va aduce îndrumările cele mai de lipsă din noua lege de alegeri...

Decoratiuni. Ministerul Industriei și Comerțului, a propus și M. Sa a decorat pe dnl Ioan I. Valcu și Teodor Valpe...

Productiune școlară, aranjează Școala primară de fete și Grădina de copii din Oraștie, Duminecă în 2 Maiu...

Pe insula Hawal zviririle de foc din sinul pământului prin gura vulcanului Maura Loa...

Inaintare. Ministerul de finanțe a numit pe dl Carol Moldovan, impegat cl. I. dela percepția reg. din Oraștie...

O mare răutate descoperită la Galați. La Galați a fost arestat Locotenentul Enescu, fost la Divizionul 1 și 2 de Artilerie...

În Chișinău, fără a fi dat în samă oarecărui corp de armată de acolo pentru îngrijirea cu cele de lipsă...

Simplonul, trenul de lux ce merge dela București la Paris, s'a ciocnit în noaptea de 24 spre 25...

Posta Redacției.

Desale „Românul îndurerat” din Dej. Ne întrebi ce-i deosebirea între „religia ortodoxă română”...

Cuvântul „ortodox” înseamnă „drept crezător” sau „cel de credință dreaptă”. Acum, de când noi Românii din țostă Ungarie...

Deaceia credință, unii „ortodocși” alții „greco-orientali”, și a fost lucru firesc, ca cei de aici, ca mai puștin...

Atiu, ca să înțelegi de ce se zice și aici biserica „ortodoxă” și nu mai mult greco-orientală.

Acum că și jidanii se zic ortodocși, iaca titlul: Și ei, Evreii, sunt împărțiți în mai multe confesiuni...

ei au scris pe școala lor: „Școala evreiască ortodoxă” în deosebire de școala cutare evreiască de de altă confesiune

Și fiindcă cuvântul „ortodocs” înseamnă „drept-credincios”, il folosesc și ei pentru legea lor...

Tot așa stăm cu numirea „catolică”. „Catholic” înseamnă „universal” sau: peste toate a tot pământul...

Așu dar te rugăm să nu mai fiil „Român năcăjit” pentrucă și jidanii scriu pe școala lor numirea: evreiască „ortodoxă”...

Desale Traian Igrșan și Sida Teretean din Pecica.

Numărul din urmă (18) al „Libertății” adresat dvoastră, ne-a venit napol a amândurora, cu scrisoarea dela poștă pe banda...

Desale Gh. Chirca, în Sebeș (jud. Alba). La Cămin în Iași nu s'au început încă lucrările în anul de față...

Desale G. Popescu, în Horodnicul-de-sus. - În nr. 11 al „Libertății” am dat lămurire că de scoatem „Foata Interesantă”...

Prospect de emisiune.

Adunarea generală a institutului de credit și economii „CRISANA” din Brad, ținută la 8 Aprilie 1926 a hotărât sporirea capitalului societății de la 1.200.000.- lei, până la 5.000.000.- lei, împărțit în acțiuni de câte 500.- lei valoare nominală. În anul acesta să sporească deodată capitalul cu 1.300.000.- lei, adică la 2.500.000 lei, iar restul până la completarea capitalului la 5.000.000 lei, să încredințeze Consiliului de Adm. să-l efectueze succesive ori chiar deodată, în decursul timpului, la un termen pe care-l va afla de potrivit, însă cel mai târziu până la sfârșitul anului 1928.

Condițiunile de emisiune se stăviresc în următoarele:

1) Pentru exercitarea dreptului de optare, acțiunile din emisiunile anterioare în tip de câte 250.- lei nominal, trebuie restituite institutului cel mai târziu până la 25 Mai a. c. pentru a fi înlocuite cu acțiuni tip nou de 500.- lei, eliberându-se deci pentru 2 acții tip vechi, una acție tip nou.

2) Acționarii cari posed, respective în urma conversiunii din punctul 1. ar rămânea cu una acție tip vechi fără soț, au dreptul să vîndă acția fără soț, prin mijlocirea Consiliului de administrație, cu prețul de Lei 250.- sau apoi restituind-o institutului, să obțină, pentru rotunjire, una acție tip vechi cu prețul nominal de Lei 250.-

3) Până la datul de 25 Mai a. c. acționarii înscriși în cărțile institutului, trebuie să depună acțiunile vechi pentru conversiune și eventuala rotunjire, iar după acțiunile preschimbate în tip nou de câte 500.- Lei, au drept de optare după fieștecă acție tip nou. la una acție din emisiunea anului 1926, cu valoarea nominală de Lei 500.-

4) Erezii acționarilor decedați își pot exercita dreptul de optare dacă se legitimează de atari producând acte judecătorești justificative.

5) Acțiunile ce urmează a fi semnate peste proporția de 1 la 1 până la întregirea capitalului de Lei 2.500.000.- se pot semna cu drept de preferință de către acționarii vechi tot cu prețul de 500.- lei, iar de neacționari cu prețul de Lei 1.000.- bucata.

Adunarea generală investează Consiliul de Administrație cu dreptul de repartizare și selecționare a plusului de acții suprasemnate peste proporția de 1 la 1, ținându-se cont ca acționarii vechi să primească din stocul acțiilor rămase neoptate, un număr de acții proporțional cu numărul acțiilor vechi ce posed.

Plătirea acțiilor subscrise se face în modul următor:

La semnare, ori cel mult până la 5 Iunie 1926 sunt a se plăti pentru fiecare acție tip nou Lei 100.- iar pentru neacționari 600.-

la 1 August 1926	100.-
la 1 Octombrie 1926	100.-
la 15 Decembrie 1926	100.-
la 15 Martie 1927	100.-

Plusul de 500.- lei încasat de la acționarii noi, peste valoarea nominală, trece în favorul fondului de rezervă al institutului.

Fiecare acționar poate plăti deodată mai multe sau și toate ratele.

Acțiunile noi vor participa numai la dividendă anului 1927 vor avea însă drept de vot la adunarea generală ordinară din anul 1927 acele acțiuni, cari până la data de 15 Martie 1927 vor fi pe deplin achitate.

Pe anul 1926 subscriitorii de acții primesc 18% interese după sumele vărsate.

Fată de restanțieri se vor aplica, în caz de lipsă, dispozițiunile §-ului 10 din statute.

Cei ce voesc a participa la emisiunea din anul acesta, au să se anunțe cu declarația de pe contra pagină, care declarație trebuie depusă la Cassa institutului în Brad, până în ziua de 25 Mai 1926.

Ca locuri de subscriere și de plată se designează: Centrala din Brad și filialele acesteia din Hălmașiu și Gurahonț.

Brad, la 8 Aprilie 1926.
(737) 1-1 **Consiliul de Administrație.**

De vânzare

un tractor Fordson, spronpe nou, cu plug cu 2 brazde Olver. În funcțiune se poate vedea la:

Augustin Crăciunăș, (738) 1-1 Cislăg, p. Turda.

Vier de prăsilă se află în Orăștie la subscrierul. Se dă în întrebunțare celor ce au lipsă de vier.

Zaharie Carica, (9) 2-2 Orăștie, str. A. Bunea (f. Blăncuța nouă), 11

Concurs,

Conform hotărîrii Comitetului școlar, se publică concurs pentru facerea unei îngrășători de rămători lângă Abatorul comunal.

Condițiunile și planul se pot vedea la Adm. Internatului în fiecare zi dela orele 8-12. Ofertele se primesc până inclusive 15 Mai a. c. când se va ține licitațiunea.

Direcțiunea Liceului „Aurel Vlaicu”, Orăștie. (734) 2-2

Petri de moară

franțuzești, legate și dintr-o bucată, — pentru mori de apă, — se capătă la

Depozitul de lemne:

Teodor Vulpe, (739) 1-5 Orăștie, jud. Hunedoara. Telefon 30 și 29.

Unelte pentru ferărie, — toate câte se cer la o ferărie completă; — apoi un fund de peatră de moară, — și un fus pentru val de fer la moară, — sunt de vânzare la:

Dna Maria Chirca, Sebeșul-sășesc, str. N. Iorga, 52. (736) 1-2

2 învățăcei de zidărie

se primesc la subscrierul. Să aibă cel puțin școala primară și vîrsta dela 14-18 ani. Asupra celorlalte, ne înțelegem.

George Flores, (9) 1-2 măstru zidar în Orăștie.

Târgul de țara

din Geoagiul-de-jos (jud. Hunedoara) și de astădată se ține în 5 Maiu cel de marfă, iar în 3 și 4 Maiu cel de vite.

(731) 2-2 **Primăria com.**

De vânzare.

Un pian, o garnitură mobilă salon, un credenț, 2 dulapuri ș. c. Str. Șeguna Nr. 6. (726) 3-3

Plăcile de Asbest (Eternit) METEOR

ale fabricii de eternit din Osohei (județul Bihor), sunt cele mai durabile și cele mai plăcute!

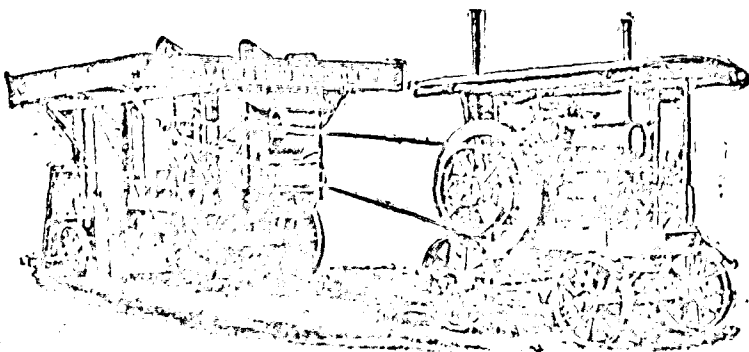
Acoperemântul nu are nevoie de îngrijire și reparare, rezistă la ori ce vreme, precum și focul, e mai bun și mai lesnă ca cel de tînchea sau șiglă.

Executăm lucrările de acoperire în toate culorile și după toate sistemele moderne.

Acordăm garanție pentru calitatea materialului și manopera acoperiturii.

Reprezentanțe în toate centrele de județe. (666) 4-8

CAROL F. JICKELI — Alba-Iulia și Sibiu.

Reprezentanța vestitei fabrici Hofherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth, — Viena.

Livrează toate articolele agricole și mai ales motoare cu mașini de tractat, în diferite mărimi.

Prețurile și condițiile se dau la cerere.

Tipografia „Libertatea” în Orăștie.

Un ucenic

se primește îndată la eubscrierul. Vîrsta 14 ani; cu cel puțin 4 clase primare.

Ilie Lușșă, măstru ferar Orăștie, Str. Căstăului. (728) 2-3

Vînd o moară cu 2 peiri completă sistem francez, sau caui un componet care se albă motor dela 25 30 puteri. Prețul morii 60.000 lei. A se adresa la (730) 2-2

Cristeiu Ștefanuț

Geoagiul de jos (jud. Hunedoara).

Lucrări de Strungar.

în atelierul de strungărie a subscrierul, primim tot felul de lucrări în bransa asta. (732) 2-3

văd. Cseh Alajos

Orăștie, Calea Mihai Viteazul (Drumul Țării) casele Orbonaș.

O moară de apă,

în bunăstare, a de vânzare în comuna Rapoltului Mare, Nr. 77., (postea Simeria, jud. Hunedoarei). (729) 1-1

Casă, curte și grădină mare, de vânzare în Str. Teodor-Vladimirescu (Mahala) Nr. 5. Informațiuni scolo. (722) 2-

Crîsmă cu drept de prăvălire și debit de tutun, de vânzare, — se dă în arindă de subscrierul. E la loc bun, în comună Grid, (p. Orăștie, jud. Hunedoarei). Are casă de locuit, edilice economice și grădină.

A se adresa la:

George Jurj, (701) 3-3 Grid, p. Orăștie.

„ALBINA”

Institut de credit și economii soc. pe acții.

Centrala Sibiu. Fondat la 1872.

Sucursale: Brașov, București, Cluj, Dielsănmărtin, Lugoș, Medias, Târgul-Murăș, Timișoara.

Capital deplin vărsat . Lei 50.000 000.-
Fonduri de rezervă 27.000 000.-
Depun. spre fructificare . . . 450.000 000.-

Legături cu toate centrele din țară și streinătate.

Lucrează direct cu mai multe bănci din America și are o secție specială, care se ocupă cu afacerile americane. Efectuează plăți în Lei și Dollari efectivii fără nici o detragere.

Bancă autorizată pentru operațiuni de DEVIZE.

A dăruit anul acesta 1.650.000 Lei, pentru scopuri culturale și de binefacere! Primește depuneri spre fructificare, cu livrele (libele) sau în Cont-Curent, plătiind cele mai favorabile dobânzi, precum și dărea cătră stai.

Acordă împrumuturi țărănești eficiente!

— Face toate operațiunile de bancă. —

(727) 2-10

Direcțiunea.

Pepinieră de vițe altoite.

Nimenea să nu comande nici o viță până nu cere catalogul nostru! Serviciu prompt. Prețuri favorabile.

Frații Butariu, Ghioroc (jud. Arad).

(704) 3-3

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințului Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, familia Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc. (215) 30-3

Prețurile sunt lesnă.